

(1)

نورالیجیو (پشتو)

د مشومانو
د ربیتیاو قصی

نورانی مخ

او نوري 4 د ربیتیاو
قصی سره د دیو گیمونو

شیخ تلریقت، امیر آهیست، بانی دعوت اسلامی، حضرت علامه مولانا ابو پلال
محمد الیاس عطار قادری رضوی
دامت برکاتهم العالية

MC 1286

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النُّبُوْسِلَيْنَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ يَسِّرْ اللّٰهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

كتاب لوستلو دعا

ديني كتاب يا اسلامي سبق لوستلو نه مخکن دا لاندي دعا اولولي إِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ خه لولي هغه به مو ياد پاتي کيري:

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا
رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمه: اے الله عَزَّ وَجَلَّ په مونږه د علم او د چڪمت دروازې برسيره [يعني بيرته]
کري او په مونږه خپل رحمت رانازل کري! اے عظمت او بزرگه والا!

(مستظرف ج 1 ص 40 دار الفکر بیروت)

(اول او آخر کنس یو یو خل د روڈ شریف اولوی)

د رسالی نوم: نوراني مخ

ربيع الأول ١٤٣٧هـ، 2015ء

3000

اول خل:

تعداد:

مَدَنِي عرض: بل چا ته د دې رسالی د چاپ کولو اجازت نشه

كتاب اخستونکي توجه اوکري

که ڏ كتاب په طباعت کنن خه بنکاره خامي وي یا پانري کي وي یا په بائنونک کنن
روسته لکيديلي وي نو مکتبه المليته ته رجوع اوکري.

نورانی مخ

دا رساله **نور والا چہرہ** شیخ طریقت امیر اہل سنت، بانی دعوت اسلامی حضرت علامہ، مولانا، ابو یلال محمد الیاس عطار قادری، رضوی **دامت برگائیہ العالیہ** په اردو زبہ کبن لیکی ده.

مجلیں تراجم (دعوت اسلامی) د دی رسالی په آسانه پنپتو زیہ کبن د وس مُناسب ترجمہ کولو کوشش کرپی دی. که چرپی په دی ترجمہ کبن خه غلطی یا کمی، زیاتی اووموئ نو ستاسو په خدمت کبن عرض دی چه مجلس تراجم ته خبر اوکرپی او د ثواب حقدار جوړ شئ.

پیشکش: مجلس تراجم دعوت اسلامی

برائے رابطہ:

عالیٰ مدنی مرکز فیضانِ مدنیہ محلہ سوداگران پرانی
سبزی منڈی، باب المدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: translation@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ

آمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

نورانی مخ

(۱) ماشومی جینئ چه کله په کوهي کبن لاري توك کري

حضرت سَيِّدُنَا شِيخُ مُحَمَّدٍ بْنُ سُلَيْمَانَ جَزُولِي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ

فرمائي: زه په سفر روان ووم، يو ځائے د نمانځه وخت راغې، هلته کوهي وو خو بوقه او رسئ نه وو. زه په هم دې سوچ کبن ووم چه د یو کور د کوتې د سر نه یوې ماشومی جینئ زه اولیدم او تپوس ئې را نه اوکړو چه: تاسو خه ګوري؟ ما ورته اووئيل: بچې! رسئ او بوقه ګورم. هغې را نه تپوس اوکړو چه: ستاسو نوم خه دې؟

ما ورته اووئيل: **مُحَمَّد بْن سُلَيْمَان جَزُولِي**. ماشومه را ته حيرانه شوه او را ته ئې اووئيل: بنه تاسو هغه مشهور کس ئې چه هر خوک هم يادوي او حال هم دا دې چه د کوھي نه او به هم نه شي را ويستلى! دا ئې چه اووئيل [نو هغه راغله] او په کوھي کېنى ئې لارې توك کېپي، عجىبە کمال او شو! او به فوراً بره را اوختلى. هغويي سَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ پري او دس او كېلو، بىا ئې د هغه ماشومي نه تپوس او كېرو: لوري! رېبىتىا او وايە چە تا دا کمال خنگە حاصل كېپي دې؟ هغى اووئيل: ”زه په كثرت سره دُرُود شريف وايىم، د هغى په بَرَكَت دا كرم شوي دې.“ هغويي سَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائى: زه د هغه ”ماشومي“ نه مُتاڭىرە شوم او هم هلتە مې د خان سره دا

پخه وعده اوکره چه د دُرُود شریف په باره کېن به کِتاب
لیکم. (بیا هغويئ د دُرُود شریف کتاب ”لائِلُ الْخَيْرَات“ اوليکلو)
(سعادَةُ الدَّارِين ص ١٥٩) د اللَّهُ رَبُّ الْعِزَّةِ عَزَّوَجَلَ د په هغويئ
رَحْمَتُ وَيِ او د هغويئ په بَرَكَتِ د زمونبره بې حِسابه
بځښنه اوشي. اَمِينٍ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د دُرُود و سلام د عاشقانو د پاره یو بهترین انعام
خورو خورو مَدْنِي ماشومانو! سُبْحَنَ اللَّهُ! تاسو او لیده! هغه
مَدْنِي ماشومې ته زمونږ په خورو خورو آقا مَدْنِي مُصطفی
صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندي د دُرُود شریف لوستلو خنگه
بَرَكَتُونه نصیب شوي وو چه د هغې د لارو اچولو په
وجه د کوهي او به زیاتي شوي.

ساده ساده مَدَنِي ماشومانو! د دې خبرې خیال ساتىء
 چې په هغه مَدَنِي ماشومې باندې د رَبُّ الْعَزَّةِ عَزَّوَجَلَ خاص
 کرم وو ئىكە هغې خپلې لارې په کوھي کېن واجولي،
 مونږ ته د اوپو په تالاب يا کوھي وغىرە کېن توکل نه
 دی پکار. د هغه مَدَنِي ماشومې په شان مونږ ته ھم
 په خپل مَكِّي مَدَنِي آقا ﷺ باندې د ھېر
 ھېر دُرُود شريف لوستلو عادت جورپول پکار دی.
 مونږ کە ولار يو، کە روان يو، کە ناست يو او کە
 ملاست يو، مونږ ته ھم دا کوشش کول پکار دی چې
 [په هر حال کېن] دُرُود شريف لوَلو. (مسئله: چە کله ھم په
 ملاسته دُرُود شريف لوَلَى يا بله خە وظيفە لوَلَى نو بشپې
 راغوندول پکار دی)

ذکر و درود ہر گھٹری وِرد زبان رہے
میری فضول گوئی کی عادت نکال دو

د شعر ترجمہ: يا اللہ عَزَّوَجَلَ زما دُفضولو خبرو عادت لرې کې او
زما په ژیه هر وخت ذکر و دُرُود جاري کې.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

(۲) نورانی مخ

د اللہ تعالیٰ خوب نبی مُحَمَّد عَرَبِی صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته د
تولو نه اول حضرت بی بی آمِنہ رَضِیَ اللَّهُ تَعَالَیٰ عَنْهَا تقریباً ووه
ورخی پئی ورکرل، بیا یو خو ورخی ثُوییه [پئی ورکری وو]
د هغی نه پس حضرت بی بی حلیمه رَضِیَ اللَّهُ تَعَالَیٰ عَنْهَا د دوو
کالو د عمر پور پئی ورکری وو بی بی حلیمه رَضِیَ اللَّهُ تَعَالَیٰ عَنْهَا
د خوب خوب مَكِّی مَدَنی نبی صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مُبارَک

ماشوم والي په باره کبن فرمائي: د اللہ پاک د خور
 حبیب حضرت محمد مصطفیٰ صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ بنکلی
 بنکلی نوراني مخ به د شپی دومره زیات پر قيدو چه د رنرا
 کولو د پاره به د ڈیوپی بلولو ضرورت نه پیښیدو، یوه
 ورخ زمونږه گاونډئ اُم خوله سعدیه ما ته اووئیل: اے
 حلیمه! آیا تاسو په خپل کور کبن د شپی اور بلوئ چه
 توله شپه ستاسو د کور نه بنکلی بنکلی رنرا راخی! بی بی
 حلیمه وائی ما ورته اووئیل: دا د اور رنرا نه ده بلکه د
 حضرت محمد مَدَنِی صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ د نوراني مخ رنرا

د ۵۵. (ماخوذ از تفسیر الم نشرح ص ۱۰۷)

خورو خورو مَدَنِی ماشومانو! اللہ تَعَالَیٰ خپل حبیب حضرت
 محمد مصطفیٰ صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ د نور نه پیدا کړي

دې. زمونبر حُضور د دواړو جهانو سردار صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بیشکه إنسان خو دې خو نوراني إنسان او د تولو إنسانانو سردار دې.

نور والا آیا ہے ہاں نور لے کر آیا ہے

سارے عالم میں یہ دیکھو کیسا نور چھایا ہے

نور والا راغلی دې، نورئی ہم را پری دې

تول عالم ٹئی گورئ خنگہ بنکلی پر قولی دې

صَلَّوَ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

(۳) مُبارَك لاس او بیمار او بنی یا چیلے

حضرتِ بی بی حلیمه عَنْهُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا فَرَمَأَيْ: دَالِلَهُ تَعَالَى فرمائی: دالِلَهُ تَعَالَى

نِبِیٰ حضرت مُحَمَّد صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چه می دخان

سره را پر او خپل کور ته راننو تلم نو د قبیلہ بنو سعد

په کورونو کبن داسی یو کور هم پاتی نه وو چه د هغې
 نه مونږ ته د مُشکو خوشبو نه راتله او د خلقو په زړونو
 کبن د الله د خور حَبِيب حضرتِ مُحَمَّد ﷺ
 مَحَبَّت پیدا شو او د خور آقا ﷺ د بَرَكَت
 یقین ئې دومره مضبوط شو چه که د چا په بدن کبن
 به په خه ځای درد یا تکلیف وو نو هغويي به د خور
 آقا ﷺ لاس مُبارَك د تکلیف په ځای
 کیښو دلو نو د الله تعالی په حُکْم به په هم هغه ساعت
 بنه شو، که د هغويي اوښ یا چیلئ [بیزه] به بیماره شو
 نو په هغې به ئې د حُضُور ﷺ مُبارَك
 لاس رابنکلو نو هغه به بنه شو. (السیرة الحلبية ج ١ ص ١٣٥)

د مُبارَك لاس اته حیرانوونکي کماليات

خورو خورو مَدَنِي ماشومانو! تاسو اولиде چه! د خور آقا صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ د مُبارَك لاس خومره بنسکي سپرلي [يعني بَرَكَتُونَه] دی! راخئ چه! تاسو ته د خور آقا مَكِّي مَدَنِي مُصْطَفِي صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ د مُبارَك لاس نور آته مُعِجزِي واورووم: د يوي غزوپی¹ په موقع د غشي لکيدو په سَبَب د خور صحابي حضرت قتاده رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سترگه مُبارکه بَهْر راوَتِي وَه، د ټولو طبیبانو طبیب، د اللَّهُ تَعَالَى خور حَبِيب صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ د

¹ يعني د کُفَّارو سره کیدونکي داسي جنگ چه په هغې کښ زمونږ حُضُور صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ شريک شوي وي هغې ته "غزوه" واي.

هغويٰ سترگه په خپل مُبارڪ لاس کبن و اخسته او د هغې په خائئ ئې کيښوده او دُعا ئې اوکړه نو هغه سترگه جوره شوه او د بلې سترگې نه زياته رونسانه شوه

✿ یوه قافله د خور آقا ﷺ نامدار ﷺ په خدمت کبن حاضره شوه، په هغې کبن د یو کس طبیعت خراب وو، په هغه به دورې راتللي. سرکار نامدار ﷺ د هغه په ملا خپل لاس مُبارڪ او وهلو (او په هغه مریض کبن دننه موجودې ”بلا“ ته ئې) او فرمائیل: ”اے د اللہ دُبُمنه او وحه“ بیا ئې د هغه په مخ لاس مُبارڪ رابنکلو نو هغه مریض داسي [بنه] شو چه په راتلونکي قافله کبن د هغه نه بهتر بل هیڅ خوک نه بنکاریدو✿ د یو خور صحابي حضرت سیدنا عبد الله بن عتیک

رَبِّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ دَبْنِي په ماته پندئ باندي د اللَّهُ تَعَالَى
 خور حبيب صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خپل لاس مُبارَك
 رابنکلو نو داسي جوره شوه لکه هدو هیخ چه پري نه
 وو شوي د يو خور صحابي حضرت سَيِّدُنَا أَبْيَضَ بْنَ
 حَمَّالَ رَبِّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ د مخ په دانو ئي لاس مُبارَك رابنکلو
 نو مخ ئي فوراً بنه شو او د دانو نبې هم ورکي شوي
 حئيني صحابيَّةَ كِرَامَ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَنُ تَه ئي په جُدًا جُدًا موقعاً
 باندي په خپل مُبارَك لاس لرگي يا د وَنِي خانگه
 ورکره نود هغې نه تُوره جوره شوه! د حئيني چا په مخ
 ئي چه لاس مُبارَك رابنکلو نو مخ به ئي روپانه شو په
 حئيني بيمار ئي چه لاس مُبارَك رابنکلو نود مرض لري
 كيدو سره سره د هغه بدن هم خوشبوداره شو. د يو

صحابی حضرت سیدنا عثمان بن ابوال العاص رضی اللہ تعالیٰ عنہ په سینه باندی ئی لاس مبارک رابنکلو نو حافظہ ئی یو دم مضبوطہ شوہ۔ (البرہان ص ۳۸۳ تا ۳۹۷ ملخصاً)

ذرا چھرے سے پرده تو ہٹاؤ یا رسول اللہ

ہمیں دیدار تو اپنا کراؤ یا رسول اللہ

لبر د مخ نہ پرده اوچته کرئی یا رسول اللہ

په مونبر باندی خپل دیدار او کرئی یا رسول اللہ

صلوا علی الحبیب! صلی اللہ تعالیٰ علی مُحَمَّد

(۴) لکه او بنی چہ داسی وئیل!

د خور حبیب صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم د ترہ حوئ او دیر خور

صحابی حضرت سیدنا عبد اللہ بن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہما

فرمائی: په مبارک و روکوالی کبن یو خل سرکار نامدار

صلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَمَكَّيْ شَرِيفِيْ په دَرَه (دَدووْ غَرُونَوْ دَمَكَّيْ شَرِيفِيْ په دَرَه) كَبِنْ دَخَلْ نِيَكَه حَضْرَتِ سَيِّدُنَا عَبْدُ الْمُطَلِّبِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ نَهْ جُدَا شَوْ، (دَلْقُونْ نَهْ پَسْ) ئَيْ نِيَكَه مَبَارِكَ بَيْرَتَه مَكَّيْ شَرِيفِيْ تَه رَاغْلُو او دَكَعْبِيْ شَرِيفِيْ پَرْدِيْ [يَعْنِي غِلَافْ] ئَيْ اوْنِيَولُو او په ژَرَا ژَرَا ئَيْ دَحْضُورِ اَكْرَمِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرَپِيدَا كَيْدُلُو دُعَا شَرُوعَ كَرْهَه. په دَيْ دُورَانَ كَبِنْ مَشْهُورَ كَافِرَ اَبُو جَهْلَ په اوْبَنَه سَورَ دَخَلْ چَيلُو دَرْمِيْ نَهْ بَيْرَتَه رَارَوَانَ وَوَه، هَغَه زَمُونَه خَورَدَ آقا مُحَمَّدِ مَصْطَفِيْ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوْلِيدُلُو، اَبُو جَهْلَ دَخَلْ چَيلُه اوْبَنَه كَبِنِيَنَولَه او سَرْكَارِ نَامَدارِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ئَيْ په خَانَ پَسِيْ شَاتَه كَبِنِيَنَولَه او اوْبَنَه ئَيْ پَاخُولْ غَوْبَنَتَلْ خَوْ

هغه نه پاخيدله! بيا ئې چە كله خپلي مخى تە كېنىولو
 نو اوپنە پاخيدە يعنى لکە ابۇجەھل تە ئې چە داسې
 وئيل: "اى بىوقوفە! دا خو إمام دې، د مۇقتىدۇ نە شا تە
 چىرته كىدى شى!" حضرت سىدۇنَا عبدُاللَّهِ إِبْرَاهِيمَ عَبَّاسَ
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا نور فرمائى: اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ چە خنگە حضرت
 سىدۇنَا موسى كليمُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ د فرعون پە ذرىيە د هغۇئى
 مور صاحىبى تە رسولىپە وو ھم دغە شان ئې د ابۇجەھل پە
 ذرىيە د دوارو جهانو سردار صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل نىكە
 تە اورسَولو. (رُوحُ الْبَيْانِ جَزءٌ ٣٠ ص ٥٣٢)

د دې رېبىتىنى قىصى نە حاصل شوي مەدەنى گلۇنە
 خورۇ خورۇ مەدەنى ماشومانو! تاسو د اللَّهُ تَعَالَى قُدرت
 اولىدۇ! د ابۇجەھل پە ذرىيە اللَّهُ تَعَالَى خپل خورۇ حَبِيب

صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم د ہغوئی نیکہ ته اور سَوَّلُو. یقیناً اللہ عَزَّوَجَّلَ چہ خہ غوارپی ہغہ کوی. دا ہم معلومہ شوہ چہ خاروی خود رَسُولُ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ په تعظیم [یعنی ادب] پوهیری خو خرابی ڈوی د ہغہ نالائقو انسانانو کوم چہ د رَسُولُ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ په تعظیم نه پوهیری. ولئے کامل او ربستینی عاشقِ رَسُول اعلیٰ حضرت مولانا شاہ امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ په خپل نعتیہ دیوان ”حدائقِ بخشش شریف“ کبن په صفحہ ۱۱۲ کبن فرمائی:

اپنے مولیٰ کی ہے بس شان عظیم جانور بھی کریں جن کی تعظیم سنگ کرتے ہیں ادب سے تسلیم پڑی سجدے میں گرا کرتے ہیں

شرح کلام رضا: یعنی زمونبر د خورد خوب آقا صَلَّی اللہُ تَعَالَیٰ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَسَلَّمَ بنسلکی بنسلکی شان خو او گورئ! خاوری د ہغوئی احترام کوی، کانپری ورتہ په ادب سلام کوی او وَنِی ورتہ ته سجدہ کوی.

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ
 (۵) آقا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم د بنپی په توکر د او بو چینه جاري کره

د خور خور آقا محمد مُصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم د تره
 ابوطالب وینا ده چه یو څل زه د خپل وراره یعنی نیسی
 پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سره د ”ذوالمجاز“ په مقام کښ
 ووم چه ناخاپه تبپی شوم. ما محمد مُصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 ته عرض اوکړو: ”اے زما وراره! زه تبپی شوې
 یم.“ ما هغويٰ ته دا خبره په دې وجه نه وه کړي چه د
 هغويٰ سره او بهه وغیره وي بلکه صرف د خپلې
 پريشانه بنکاره کولو د پاره مې دا خبره کړي وه
 ابُو طالِب وائی چه زما خبره ئې خنگه واوريده نو هغويٰ
 فوراً د خپلې سورلئ نه راکوز شو او ارشاد ئې

او فرمائیلو: ”اے ترہ! آیا تبری شوپی ئی؟“ ما عرض او کپرو: آو جی. دا ئی چه واوریده نو حضرت محمد ﷺ په خپله مبارکه پوندہ باندی زمکه او وہله د هغې په برکت د هغه خائے نه فوراً او بہ را او وتلی! بیا ئی ما ته ارشاد او فرمائیلو: ”اے ترہ! او بہ او خبیه،“ نو ما هغه او بہ او خبیلی. (الطبقات الکبریٰ لابن سعد ج ۱

ص ۱۲۱، ابن عساکر ج ۶۶ ص ۶۶)

د بنپی د لاندینی جو روپ راوی ہدوکی ته گیتیئ [یعنی پرکپی] او د گیتیئ نه لاندینی د بنپی سختی ہصی ته پوندہ وائی.

تیری ٹھوکر سے چشمہ یار رسول اللہ ہوا جاری

کرم سے اپنے میری دور فرما مشکلیں ساری

د شعر ترجمہ: یا رسول اللہ ﷺ علیہ السلام ستاسو په توکر وہلو چینہ

جاری شوہ، په خپل کرم زما مشکلات ہم لری کرپئ.

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

زما د ويديو گيم عادت وو

د شگرگه ضلع نارووال (صوبه پنجاب پاکستان) د یو
 اسلامي ورور بيان دي چه ما به په وړوکوالي کښ په
 ويديو گيم هره ورځ په ګينټو ګينټو وخت ضائع کولو،
 د مونځونو ادا کولو مې هیڅ معمول نه وو. زما د
 ټیټه ستوري هله اوپر قيدو چه کله زه خپل والد مختار
 په مدرسه المدینه کښ دا خل کرم، **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ** هلته
 ما اوّل قرآن پاک په ناظره ختم کړو او د هغې نه پس
 حافظ قرآن جوړ شوم او ورسه ورسه زما آخلاقی
 تربیت هم جاري وو. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ** د دعوت اسلامي د

مَدَرَسَةُ الْمَدِينَةِ په بَرَكَت زه د پيئنځه وخته مانځه پابند جور شوم او د سُنْتَوْنَه ډک لباس مې اغواستل شروع کړل. د پرونه پوري پيئنځه وخته مونځونه پريښودونکې د الله عَزَّوَجَلَّ په رَحْمَت نن د تَهَجُّد او إِشْرَاق و چاشت نفلونه ادا کولو والا جور شو. چه کله ما ته د دعوتِ اسلامی برکتونه نصیب شو نو ما د یو مَدَنِی ماشوم په والد صاحِب باندې اِنْفِرَادِي کوشش اوکړو چه تاسو هم خپل مَدَنِی ماشوم [يعني حُوئِ] په مَدَرَسَةُ الْمَدِينَةِ کښ دا خِل کړئ. اوّل خو هغويٰ إِنْكَار اوکړو بیا چه ورته کله ما خپل مثال ورکړو چه د اوسيه پوري به ما مونځ نه کولو، سر تور سر به ګرځیدم خو الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ نن د دعوتِ اسلامی په بَرَكَت زما په سر عِمَامَه شریفه هم

ده او د پینځه وخته مونځونو پابندی کولو والا هم جوړ
 شوې یم نو هغوي خپل څوئ په مَدَرَسَةُ الْمَدِينَةِ کښ
 داخل کړو هلته هغه اول قرآنِ مجید په ناظره ختم کړو
 او اوس د حِفْظِ کولو سعادت حاصلوي. او د دې لیک د
 وخته پوري **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ** زه په جامِعَةُ الْمَدِينَةِ کښ د
 دریں نِظامی [عالیم کورس] طالِبِ علم یم.

الله کرم ایسا کرے تجھ په جہاں میں
 اے دعوتِ اسلامی تیری د ھوم پچی ہو (وسائل پیشش ص 193)

د شعر ترجمہ: اللہ د کرم اوکرپی په تا داسي په جهان کښ اے
 دعوتِ اسلامی ته د خورشی په هر ځائی
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدَ

وڊيو گيم

خوب رو خوب رو مَدَنِي ماشومانو! تاسو اولیده! چه د وڊيو گيم په شوق کبن اخته ماشوم ته کله د دعوتِ اسلامي د مَدَرَسَةُ الْمَدِينَةِ مَدَنِي ماحول نصیب شو نو هغه نیک مونع گزاره او پرهیزگاره ”مَدَنِي ماشوم“ جوړ شو. تاسو هم د دعوتِ اسلامي د مَدَنِي ماحول سره همیشه خپل تړون ساتی، خدائی د نه کړي که چرې تاسو د وڊيو گيم په عادت کبن اخته ئې نو زر زرد دې عادت نه د خان خلاصو لو کوشش او کړئ.

د وڊيو گيم په ذريعه د دين و ايمان نقصان

دېرو کمو مَدَنِي ماشومانو ته به د دې خبر پې احساس وي چه د مُسلمانانو د نوي نسل د تباہ کولو د پاره د

إِسْلَامُ دُبْنِمَنَانِ دَاسِيِّ دَاسِيِّ گِيمُونَه تِيَارُويِّ چَه ماشومُ پَه
 لو بُو لو بُو كَبِنْ نَه صِرَفِ عَمَلًا دِإِسْلَامَ نَه لَرِي اوْخَيِّ
 بلَكَه مَعَادَّاَللَّهِ دِهْغَه پَه زَرَه كَبِنْ دِدِينِ إِسْلَامَ نَه نَفَرَتِ
 هَمَ پِيدَا شَيِّ مَثَلًاً وَدِيُو گِيمَ كَولُو والا چَه دِكُومَ قِسْمَ
 قِسْمَ كِرَدارِ خَلْقَ پَه إِسْكَرِينِ بَانِدِي گُورِي پَه هَغِيِّ
 كَبِنْ دَاسِيِّ كِرَدارُونَه هَمَ شَامِيلَ وَيِّ چَه دِهْغُوئِي دِلاسَه
 دِإِسْلَامِيِّ چَوَلَ [يَعْنِي طَرَزَ] والا مَثَلًاً دِكَيْرِي اوْ تَوَيِّيَه يَا
 عِمَامَه پَه سَرَ كَولُو ”كِرَدارُونَه [يَعْنِي گَسَانَ]“ وَرَثِنِي اوْ يَا
 إِسْلَامِيِّ كِرَدارُونَه دِ ”دَهْشَتِ گَرَدَ“ پَه شَكَلَ كَبِنْ پِيشَ
 كَولِيِّ شَيِّ، دَ دَاسِيِّ قِسْمَ گِيمُونَه كَولُو والَّهُ پَه زَرُونَوَ
 كَبِنْ بَه دِإِسْلَامِ مَحَبَّتِ زِيَاتِيرِي اوْ كَه كَمِيزِي بَه! دِ دِيِّ
 جَوابَ تَاسُو پَخْپَلَه دِ خَپِلَ ضَمِيرَ نَه اوْغُوارِيَه.

د وِدیو گیمونو نه پیدا کیدو والا بیمارئ

وِدیو گیم کوونکی د نظر د کمزوری، د ملا د پتو د کمزوری او د سرد درد په مرضونو کبن آخته کیدی شي.

د وِدیو گیمونو خوفناکی تباھیانی

په وِدیو گیمونو کبن د بې حیائی جامی اغوستلو والو کردارونو ته په کتلو کتلود ماشومانو ذهنى پاکوالې په بې حیائی کبن بدل شي او د بد نظریه مرض د هغويي په رگ رگ کبن خور شي، د ”وِدیو گیمونو کلبونه“ د نشو خرخونکو په ”خاص نظر“ کبن وي، چیر ماشومان او ھوانان د هغويي په جال کبن اونببلي او ھيني خو داسي اونببلي چه بيا تري ټول ُعمر نه شي خلاصيدي،

په داسي څایونو کښ د ماشومانو سره ”غلط کار“ کېږي، کوم ماشومان چه د کور والو نه پت و دیو ګیمونه کوي خاص طور هغه د بدکاره خلقو د ګنده شوق بنکار جورېږي. په کومو و دیو ګیمونو کښ چه د و هلولو ټکولو او قتل کولو او ډاکې اچولو مَنظرونه وي د داسي و دیو ګیمونو کولو سره د ماشومانو په زړونو کښ رَحْمَةَ دِلِي، صِبَرْ، او د مُعَافَ کولو جَذْبَه کمېږي یا ختمه شي او په و دیو ګیمونو کښ ئې چه خه کارونه لیدلي وي په هغې باندې د عمل کولو په شوق کښ کم عمره (يعني د دیارلسو کالونه د ټولسو کالو پوري) څلمي په لوټ مار، غلا ګانو کولو، ګنده کارونو کولو، تر دې چه د قتل په شان جُرمونو کښ هم اخته کېږي!

وڊيو گيمونه قتل و ڊاڪي زده کوي

وڊيو گيمونه اکثر د ڦلم او زياتي د نظارو نه ڏک وي، په ھيني گيمونو کبن خلق د ”هiero“ نه معافياني غواوري، چغي سوري وهي او د رحم زاري گاني ورته کوي خو وڊيو گيم کولو والا فائنل [يعني آخرى] راؤنڊ ته د رسيدلو د پاره هغه ٿول په ٿوپك اُوولي او مخکبن لار شي. هر طرف ته ويني [په زمکه] پرٽي بسکاري او گيم کولو والا د ڊي ٿولو منظرونو نه خوندونه آخلي. په ھيني گيمونو کبن ”هiero“ په موٽر کبن کبنيني او په خلقوئي ور او خيزوي، خلق او چقوي او مخکبن تير شي، په ھيني گيمونو کبن د انسان د حلاللو او د سر کت کولو خوفناڪ منظرونه بسوللي شي، په ھيني گيمونو کبن

داسې منظرونه بنسودلې شي چه په هغې کېښ کورونه او پُلونه د بَمُونو په دَماکو الَّوْحَولِي شي. آیا دا هر خه د ماشومانو د کچه ذهنوونو د پاره نُقصانی نه دي؟ او شاید چه دا خبره به غلَطه نه وي چه نن صبا په مُعاشره کېښ په کومه تیزئ سره جُرمونه زیاتیرې په دې کېښ د وَدِیو گیم ډیر زیات اثر دې!

د امریکانيانو اعتراض

په امریکه کېښ د شوی یو تحقیق مطابق ۸۰ فیصده څلمي دقتل، و هللو تکولو او د ڦلم او زیاتي نه ډک گیمونه کول خوبنوي. د یو امریکي ماهر نَفَسِيات وَینا ده: ”مونږه د کمپیوټر گیمونه صرف لوبي ګنرو خو د بدقتسمتی خبره دا ده چه دې گیمونو زمونږه مُعاشره په

غلط طرف روانه کړي ده او مونږه خپلو ماشومانو ته د کمپیوټر ګیمونو په ذریعه هغه هر خه ورزده کوو کوم خه چه په بله خه طریقه په ډیر وخت کښ زده کېږي، د کمپیوټر په ذریعه یو خو ماشومان د جدیدو [يعني د نوو نوو] وسلو په استعمال کښ ماهره شي او د دې سره سره هغوي دا خبره هم زده کړي چه انسانان خاروي او نور ځناور په ټویک خنګه ويستله کېږي.“

د وډیو ګیم د سپیره والي ۱۴ عبرت ناکې واقعې

(د څلقو او د وډیو ګیمونو نومونه خذف [يعني لري] کړي شوي دي)

✿ د کولبیا د یوهائي اسکول د ولسو او اتلسو کالو دوه طالب علمانو په 20 اپریل 1999ء کښ دولس طالب علما او یو اُستاذ قتل کړو، دا دواړه طالب

علمان د یو وِدیو گیم کولو په شوق کښ اخته وو او هغويئي دا دومره غټ غلط کار د هُم هغه وِدیو گیم په انداز کښ اوکړو. په اپریل 2000ء کښ د اسپین اوسيدونکي یو د شپارسو کالو هلك د یو وِدیو گیم د هیرو نقل کولو [يعني پیښې کولې] او په رِبنتیا رِبنتیا ئې خپل مور و پلار او خور په "ٿوره" قتل کړل! په نومبر 2001ء کښ د یو وِیشتو کالو یو امریکني څلمي ځان اووژلو، د هغه د مور وَینا وه چه یو وِدیو گیم کول د هغه نشه جور شوې وو. په فروری 2003ء کښ د شپارسو کالو یو امریکني څلمي د یو وِدیو گیم نه دومره متائِره شو چه هغه یوه ماشومه قتل کړه. 7 جون 2003ء کښ د آټلسو کالو یو څلمي د یو وِدیو گیم نه

دومره متأثّره شو چه هغه په دوه پوليس والو باندي چې اوکړې او دواړه ئې مرې کړل، آخر دا چه هغه د غلا د موټر سره ګرفتار کړې شو. دوه امریکنو ناسکه ورونو چه د هغويي عمرونه خوارلس او شپارس کاله وو، په 25 جون 2003ء کښ د کلاشنکوف په ذريعه د پينځه خلويښتو کالو یوه زنانه مرې کړه او د شپارسو کالو یوه جينئ ئې زخمی کړه، دې دواړو د یو ګيم نقل کولو. په ليستر برطانيه کښ په 27 فروری 2007ء کښ د وولسو کالو یو څلمي د خوارلسو کالو یو هلك د ځان سره پارک ته بوتلو او د څټکي او چې پرله پسي ګزارونه ئې پري اوکړل او مر ئې کړو، د تحقیقاتو نه معلومه شوه چه

هغه د يو وڊيو گيم نه مُتأثِّره وو. په 27 دسمبر 2004ء کبن د ديارلسو كالو يو هلك د ٢٤ منزله عمارت [يعني بلدينگ] نه بنكته اودنگل او مړ شو، د مرگ نه مخکين ہغه شپږ ديرش گينتې مسلسل يو وڊيو گيم کولو. په اکست 2005ء کبن د ”جُنُوبِي کوريا“ يو کس د پنځسو گينتو نه مسلسل يو وڊيو گيم کولو تر دي چه په گيم کولو کولو کبن مړ شو. په جنوري 2006ء کبن د تورِنټو (کنيدا) په سړکونو د آتلَّسو كالو دوه څلمو هلكانو د يو وڊيو گيم په نقل کولو کبن د موټر د رَيس شرط اولګولو، د دې رَيس په دوران کبن حادثه پيننه شوه او يو ټيکسي ډرائيور پکښن مړ شو. ستمبر 2007ء کبن د چين يو کس په إنټرنېټ

باندي په مُسلسل د درې ورخو نه آن لائن گيم کولو، آخر دا چه د لوبي په دې نشه کبن هغه مړ شو.

دسمبر 2007ء کبن یو روسي کس د یو وډیو گیم په شان په ربتيا د جنگ کولو شرط کيښودو او په دې جګړه کبن هغه مړ شو. 14 اپريل 2009ء کبن د بروکلن، نيويارك اوسيدونکي د نهو کالو یو ماشوم د یو گیم نقل کولو، هغه یو د لوبو [نقلي] پيراشوت واقچوو، د چت نه ئې بسته توب کړو او مړ شو.

مارچ 2010ء کبن د درې کالو ماشومې جينې د خپل پلار توبک د گیم ”ريموت“ او ګنډلو، ګوته ئې پرې زور کړه او پخپله یو ډز اولکېیده او مړه شوه. (دا تول

خبرونه په نیت باندې د جنريشن نیکست آن لائن میگزین،
اکتوبر 2010ء نه اغستې شوي دي)

خوبو خوبو مَدْنِي مَاشومانو! تاسود وِدِیو گیمونو دینی
او دُنیاوی نُقصانونه اولوستل، بس نور بنه ماشومان جوړ
شیء او د همیشه همیشه د پاره د وِدِیو گیمونو کولو نه د
خان ساتلو ڏهن جوړ کړئ، په دې کښ د آخرت د خیر
سره سره ستاسود پیسو او قیميقي وخت بچت هم دې.
يا اللہ عَزَّوَ جَلَّ د خپل خوب حبیب ﷺ په
خاطر! مسلمانانو ته د وِدِیو گیم د کتلوا او د دې د بنودلو
د گنده عادتونو نه خلاصې ورکړې.

”وِدِیو گیم“ سے خدائے پاک سب پچے بچین
نیکیاں کرتے رہیں اچھے نہیں سچے نہیں

د شعر ترجمه: يا الله عَزَّوَجَلَ د ”وديو كيمونو“ نه قول ماشومان اوستاني،
نيکئ کولو والا بنه او رِبْتِيَّيِّي ئې جور كېي.

مَدَنِي گل

په گرئيدو کىن يا په پورو باندى ختو او كوزيدو کىن
دا احتياط كوي چه د پيزار آواز پيدا نه شي.

مآخذ و مراجع

مطبوعه	د كتاب نوم
دار احياء التراث العربي بيروت	روح المعانى
شبير برادرز لاهور	تفسير المترشح
دار الكتب العلمية بيروت	طبقات الكبارى
دار الفکر بيروت	ابن عساکر
دار الكتب العلمية بيروت	سعادة الدارين
دار الكتب العلمية بيروت	السيرة الحلبية
مكتبة سلطانية سردار آباد	البرهان
مكتبة المدينة كراچي	وسائل بخشش
.....	حدائق بخشش

دَمَدَنِي مَا شُوْمَانُو دَبَارَه دَبَرَ مَدَنِي گَلُونَه

په ملاسته یا په روانه روانه یا په روان گادی کښ یا په غرمو کښ یا په ډیره تیزه یا کمه رنرا کښ د کتاب لوستلو سره نظر کمزوري کېږي. د خینې مَدَنِي مَا شُوْمَانُو عادت وي چه هغوي د خه لوستلو یا لیکلود پاره یا د طعام خورلود پاره سر دیر زیات بشکته کوي، هغه د مهرباني اوکري او خپل عادت د بدل کري کني د نظر د کمزوري کيدو، د بدن د پتو او د سکي [يعني په پهړو] د خرابيدو او په ملا کښ د تکلیف او د شا تېتیدو خطره ده.

فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران زرہ سبزی منڈی، بابِ المدینہ (کراچی)

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 1262

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net

